

A BIBLIAI KERESZTSÉG

ÁLLÁSFOGLALÁS

Szabados Ádám
Evangeliumi Keresztény Gyülekezet, Veszprém

A keresztség az egyik olyan kérdés, mely egyrészt megosztja az evangéliumi keresztényeket, másrészt viszont már nem jelent olyan elválasztó falat, mely megakadályozná a különböző állásponton lévők egymással való közösségét. Ez hálára adhat okot, ha arra gondolunk, hogy egykor milyen ellenségeség volt a csecsemőkeresztséget gyakorlók és a hitvalló keresztség hívei között. Álláspontunk szerint a keresztség nem tartozik az evangéliumi hit leglényegesebb elemei közé, de fontos mind az egyéni hitélet, mind az egészséges gyülekezeti élet szempontjából. A keresztségről való helytelen felfogás meggyengíti a hitet, és hosszútávon káros hatással van a gyülekezeti életre is. A most következő állásfoglalás azt mutatja meg, hogy a veszprémi Evangeliumi Keresztény Gyülekezet vezetése milyen álláspontot képvisel a keresztség gyakorlatában.

1. A keresztség szükségessége

1.1. A KERESZTSÉG JÉZUS KRISZTUS PARANCSA

1.1.1. A keresztséget Jézus Krisztus rendelte el, és része a missziói parancsnak (Mt 28,18-20; Mk 16,15-16). Nem tekinthetjük tehát felesleges vagy választható dolognak, még akkor sem, ha ezzel a személyes megtérés fontosságát akarnánk hangsúlyozni, vagy sikerülne elkerülnünk a keresztséggel kapcsolatos nézeteltéréseket.

1.1.2. A keresztények kezdettől gyakorolták a keresztséget (ApCsel 2,41; 8,12). Nem látunk okot arra, hogy ezt a gyakorlatot abbahagyjuk vagy megváltoztassuk.

1.2. A KERESZTSÉG NEM SZÜKSÉGES AZ ÜDVÖSSÉGHEZ

1.2.1. A római katolikus felfogás szerint a keresztség szükséges az üdvösséghez (Ludwig Ott, katolikus teológus hivatalos megfogalmazásában: „A víz általi keresztség... szükséges kivétel nélkül minden ember számára az üdvösséghez.” *Fundamentals of Catholic Dogma*, 356.o.). A keresztség vize hatékony eszköze az újjászületésnek, *ex opere operato*, vagyis a sakramentum által jelzett dolog (újjászületés) benne van a sakramentum jelében (víz), és azzal együtt továbbítódik.

1.2.2. A mi felfogásunk szerint a keresztség nem szükséges az üdvösséghez, és nem hatékony eszköze az újjászületésnek (nem *ex opere operato*). Ebben a következő megfontolások vezetnek:

1.2.2.1. Az Újszövetség tanítása szerint az üdvösség egyedüli feltétele a Krisztusban való bűnbánó hit (Mk 16,16; ApCsel 3,19; 16,30-31; Róm 3,21-26.28; 4,4-5; Ef 2,8).

1.2.2.2. A kereszten megtért latornak Jézus azt ígéri, hogy vele lesz a paradicsomban (Lk 23,43). Az ő esetében sem nem volt szükség a keresztségre, sem nem olvasunk arról, hogy az újjászületése oka ez lett volna.

1.2.2.3. Az a tanítás, hogy a keresztség szükséges az üdvösséghez nagyon hasonló ahhoz a tanításhoz, amellyel Pál a Galata levélben vitatkozik, vagyis hogy a *körülmetélés* szükséges lenne az üdvösséghez (Gal 1,6; 3,10; 5,4). Pál szavaiból az derül ki, hogy semmilyen külső rítus vagy cselekedet nem szükséges az üdvösséghez, így a keresztség sem. Ez igaz a rítusok hatékonyságára is. Ahogy a körülmetélés nem szült újja (Róm 2,28-29; Gal 6,15), úgy a keresztség sem.

1.2.2.4. A János 3,5-ben („ha valaki nem születik víztől és Lélektől, nem mehet be az Isten országába”) semmi nem utal arra, hogy Jézus a keresztségről beszélne. Sokkal valószínűbb, hogy Ezékielnek arra a próféciájára utal, mely szerint Isten meghint tiszta vízzel és lelkét adja belénk (Ez 36,25-27). Erről Nikodémus is valóban tudhatott (3,10). A nyelvtani szerkezet azt valószínűsíti, hogy Jézus nem külön Lélekről és vízről, hanem a Lélek vízéről beszélt. Az újjászületéshez tehát egyedül Isten Lelkének belső megmosására van szükség.

1.2.2.5. Az 1 Péter 3,21-ben („Most pedig titeket is megment ennek képmása, a keresztség, amely nem a test szennyeinek lemosása, hanem könyörgés Istenhez jó lelkiismeretért a feltámadt Jézus Krisztus által”) Péter több dolgot hangsúlyoz a keresztséggel kapcsolatban, amely lehetetlenné teszi az *ex opere operato* értelmezést. a. A keresztség nem úgy ment meg, mint külső víz (nem mint a test szennyeinek lemosása), hanem úgy, mint egy belső történet Isten és az ember között (könyörgés Istenhez jó lelkiismeretért). b. A keresztséghez szükség van hitre, hogy megmentsen (a megkeresztelt személy Istenhez könyörög bűnbocsánatért és tiszta lelkiismeretért). c. A megmentő nem a keresztség, hanem a feltámadt Jézus Krisztus. A keresztség rítusa tehát egy szimbóluma annak, ahogy az élő Jézus Krisztus megmenti mindazokat, akik hozzá jönnek bűnbocsánatért és tiszta szívért. De Péter világossá teszi, hogy nem a szimbólum (a keresztség), hanem a jelzett valóság (a feltámadt Jézus Krisztus a megkeresztelt ember hite által) ment meg.

2. A keresztség módja és szimbolikája

2.1. A KERESZTÉS MÓDJA

2.1.1. A keresztség legbiblikusabb módjának a teljes alámerítést tartjuk. Erre a következő újszövetségi utalásokat és bizonyítékokat látjuk:

2.1.1.1. A görög *baptidzo* szó bemeztést, bemeztást jelent. Varga Zsigmond református teológus és újszövetségi görög tudós ezt írja: „a történeti egyházakban (a róm. kat. egyház gyakorlata és szóhasználatára nyomán) a helyesebb ‘bemezt’ igét kiszorította a ‘megkeresztel, keresztel’ (mivel a római egyh. a szertartás alkalmával a kereszt jelét is rárajzolja a bemeztetetre), így a szóból kiesik - és fennáll a veszélye annak, hogy a gyakorlatból is elszíntelenedik - a bemeztés döntő aktusa. Ebben még ezenkívül az is közrejátszhat, hogy az egyház a bemeztő keresztelés helyett (érthető okoknál fogva, ti. részint a technikai lehetőségek híján, részint pedig kerülni akarván az üldözések miatt a bemeztéssel járó nyilvánosságot) már a kezdeti időben is gyakran alkalmazta a jelképes bemeztés, azaz a leöntés aktusát. A megkeresztelt ember feje búbjának megnedvesítése azt jelképezi, hogy az illető a feje búbjáig, tehát teljes egészében belemert a vízbe...” (Varga Zs., ÚGMSZ). A keresztség eredeti módja tehát a teljes vízbemeztés volt.

2.1.1.2. Egyes igehelyek igazán akkor nyernek értelmet, ha a keresztséget bemeztésnek gondoljuk el.

2.1.1.2.1. Márk 1,5 „Akkor kiment hozzá Júdea egész vidéke, kimentek a jeruzsálemiek is mind, és - amikor megvallották bűneiket - megkeresztelte őket a Jordán vizében. (Fordítói megjegyzés a lábjegyzetben (új prot. ford.): *megkeresztelte őket: Az eredeti kifejezés szó szerinti jelentése: bemezt, alámerít.*)” Nem a folyónál, vagy a folyó mellett, hanem a folyóban történt a keresztelés.

2.1.1.2.2. Márk 1,10 „És amikor jött ki a vízből...”. Jézus nem a víztől (apo) jött el, hanem a vízből (ek) jött ki. Az eset azt valószínűsíti, hogy János alámerítette Jézust a vízben, mivelhogy meghintéshez vagy leöntéshez nem lett volna szükség a vízbe bemenni és onnan kijönni.

2.1.1.2.3. János 3,23 „János is keresztesztet Aionban, Szálím közelében, mert ott sok víz volt, és az emberek odamentek és megkeresztesztelkedtek.”. Meghintéshez legfeljebb egy-két tömlő vízre lett volna szükség, az alámerítés gyakorlata viszont tényleg sok vizet tett szükségessé.

2.1.1.2.4. ApCsel 8,36 „Amint tovább haladtak az úton, valami vízhez értek, és így szólt az udvari főember: 'Íme, itt a víz! Mi akadályozza annak, hogy megkeresztesztelkedjem?'” Ha a keresztesztés gyakorlata meghintés vagy leöntés lett volna, nem lett volna szükségük arra, hogy vízes helyre bukkanjanak. Ebben az esetben elég lett volna valamelyik vizesztömlőből pár csepp víz. De a továbbiak is igazolják, hogy Fülöp bemerítette és nem meghintette az etióp kincstárnokot. 8,38-39 „Megparancsolta, hogy álljon meg a hintó, és leszálltak a vízbe mind a ketten, Fülöp és az udvari főember, és megkeresztesztelte őt. Amikor kijöttek a vízből, az Úr Lelke elragadta Fülöpöt...”. A leírás egyértelműen a bemerítés gyakorlatát sejteti.

2.1.1.3. A keresztesztés szimbolikája (l. lent) is a bemerítés gyakorlatát támasztja alá. Igaz, hogy a keresztesztés szimbolizálja a Lélek általi megmosatást (ApCsel 22,16), és hogy a meghintés vagy leöntés szintén kifejezheti ezt, de a keresztesztés kiábrázolja a Krisztussal való meghalást, eltemetést és feltámadást is (Róm 6,3-4; Kol 2,12), amit viszont csak az alámerítés gyakorlata mutat be. Arról nem is beszélve, hogy a megmosatást is tökéletesebben ábrázolja a teljes alámerülés, mint a meghintés vagy leöntés gyakorlata.

2.1.2. A fentiek értelmében a keresztesztést teljes alámerítés formájában gyakoroljuk. Nem állítjuk azt ugyanakkor, hogy érvénytelen lenne az a keresztesztés, ahol kevesebb vizet használtak, és nem tartjuk szükségesnek megkeresztesztelni azt, aki hite megvallására meghintéssel vagy leöntéssel lett megkeresztesztelve, hiszen az ő esetükben is jelen van a keresztesztés szimbolikájának egy része.

2.2. A KERESZTESZTÉS SZIMBOLIKÁJA

2.2.1. A keresztesztés szimbolizálja a Szentlélek általi megmosatást, újjászületést és megtisztulást (ApCsel 22,16; Tit 3,5). Ahogyan a keresztesztés vize lemossa a testünket, úgy mos meg bennünket a Szentlélek a bűneinkből. A víz tehát rámutat arra a változásra, mely korábban végbement bennünk.

2.2.2. A keresztesztés kiábrázolja a Jézus Krisztus halálával, eltemetetésével és feltámadásával való azonosulásunkat (Róm 6,3-4; Kol 2,12). Ahogyan alámerülünk a vízbe (mintha meghalnánk és eltemetnénk) és feljövünk a vízből (mintha feltámadnánk), azt jelezzük, hogy ugyanígy meghaltunk Krisztussal együtt a bűn számára, eltemetettünk, de feltámadtunk egy új életre.

2.2.3. A keresztesztés egy képe annak is, ahogy Krisztussal való azonosulásunk által sértetlenül mentünk át az ítéleten. Krisztus meghalt a kereszten, mi pedig vele együtt meghaltunk, de az ítéletet nem rajtunk hajtották végre. Valószínűleg erre utal Péter az 1Pt 3,21-ben, mikor azt mondja: „Most pedig ti-tek is megment *ennek képmása*, a keresztesztés”. A keresztesztés annak a víznek a képmása, melyen át Noé és családja a bárkába jutottak. A víz az ítélet jelképe, de sértetlenül jutottak át rajta, ahogy mi is életben maradunk a keresztesztéskor (ellentétben Krisztussal, aki valóban meghalt).

2.2.4. A keresztesztés jelképe a Krisztus testébe való betago-lódásunknak is. Bár ezt nyíltan sehol nem tanítja az Újszövetség, az 1Kor 1,12-13 és 12,12-13 egybevetése alapján úgy tűnik, hogy a keresztesztés, mint az új szövetségben való részesedésünk kezdeti jele ábrázolja az új szövetség *népéhez* tartozásunkat is. Ezért van az, hogy a keresztesztést nem szolgáltatja ki senki önmagának, az minden esetben a

gyülekezet, mint befogadó közösség feladata. A keresztség igei alakjai mindig passzív szerkezetben vannak, utalva arra a tényre, hogy a megkeresztelendőt ebben *részesítik*.

3. Kiket kell megkeresztelni?

3.1. A HITVALLÓ KERESZTSÉG MELLETTI ÉRVEK

3.1.1. Álláspontunk szerint csak azokat szabad megkeresztelni, akik egyértelmű jelét adják annak, hogy hisznek Jézus Krisztusban. Ezt a felfogást *hitvalló keresztség*nek is szokták nevezni (szemben a csecsemőkeresztség nézetével), mert ebben a keresztség feltétele a keresztségre jelentkező személy tudatos és hihető hitvallása Krisztus mellett. Mivel a keresztség a keresztény élet *kezdetének* jele, ezért véleményünk szerint csak azokat szabad megkeresztelni, akik valóban *el is kezdték* keresztény életüket.

3.1.2. Jézus missziói parancsa azt írja elő, hogy azokat kereszteljük meg, akik hisznek (Mk 16,15-16).

3.1.3. Lukács világossá teszi, hogy pünkösdkor azokat keresztelték meg, akik „*hittek /Péter/ beszédének*” (ApCsel 2,41). Ez összhangban volt azzal, hogy Péter a keresztség feltételeként a *megtérést* hirdette (ApCsel 2,38).

3.1.4. Arról, amikor Fülöp Samáriában hirdette az evangéliumot azt olvassuk, hogy „amikor *hittek* Fülöpnek, aki az Isten országáról és a Jézus Krisztus nevééről szóló evangéliumot hirdette, megkeresztelkedtek; férfiak és nők egyaránt” (ApCsel 8,12).

3.1.5. Kornéliuszék esetében is csak azután keresztelte meg őket Péter, hogy bizonyosságot nyert ezeknek az embereknek a hitéről és arról, hogy Isten elfogadta őket (ApCsel 10,44-48).

3.1.6. Miután Lídia szívét megnyitotta Isten „*hogy figyeljen arra, amit Pál mond*”, elérkezett annak az ideje, hogy megkeresztelkedjen (ApCsel 16,14-15).

3.1.7. A filippi börtönőr és egész házanépe hittek Jézus Krisztusban, ezért őket is megkeresztelte Pál és Szilász (ApCsel 16,32-34).

3.1.8. Az újszövetségi szerzők magától értetődőnek veszik, hogy akik megkeresztelkedtek, már tudatosan hittek Jézus Krisztusban és átélték az újjászületés belső munkáját a szívükben.

3.1.8.1. Galata 3,27 „Akik Krisztusba keresztelkedtetek meg, Krisztust öltöttétek magatokra.”. Ez kizárja azt, hogy Pál csecsemőkre gondolt volna (az nem kizárt, hogy csecsemők átéljék az újjászületést, de Pál akkor se mondaná, hogy *ők* magukra öltötték Krisztust).

3.1.8.2. Róma 6,3-4 „Vagy nem tudjátok, hogy mi, akik a Krisztus Jézusba kereszteltettünk, az ő halálába kereszteltettünk? A keresztség által ugyanis eltemettettünk vele a halálba, hogy amiképpen Krisztus feltámadt a halálból az Atya dicsősége által, úgy mi is új életben járjunk.”. Pál feltételezi, hogy minden megkeresztelt személy átélte már a Krisztussal való azonosulást.

3.1.8.3. Kolossé 2,12 „A keresztségben vele együtt eltemettek benneteket, és vele együtt fel is támadtatok az Isten erejébe vetett *hit* által”. Világos, hogy Pál fejében csak *hívó* megkereszteltek léteztek.

3.1.8.4. 1 Péter 3,21 „Most pedig titeket is megment ennek képmása, a keresztség, amely nem a test szennyeinek lemosása, hanem *könyörgés Istenhez* jó lelkiismeretért a feltámadt Jézus Krisztus által”.

Péter magától értetődőnek veszi, hogy azok keresztkelnek meg, akik képesek már könyörögni Istenhez jó lelkiismeretért. Ez is tudatos hitre vall.

3.2. A CSECSEMŐKERESZTSÉG MELLETTI ÉRVEK ÉS AZOK CÁFOLATA

3.2.1. A csecsemőkeresztsék melletti legfőbb érv a keresztsék és a körülmetélés közötti vélt párhuzam (Kol 2,11-12). Azok, akik helyesnek és szükségesnek tartják megkeresztkelni a hívó szülők gyerekeit azzal érvelnek, hogy ahogy az ószövetség idején ki kellett szolgáltatni a szövetség jelét a gyermekeknek, úgy az újszövetség idején is ki kell szolgáltatni a szövetség jelét a hívó szülők gyermekeinek. Az ígértet ma is szól a hívők gyermekeinek (ApCsel 2,39).

3.2.1.1. Az első válaszuk erre az évrre az, hogy az ószövetség és az újszövetség között alapvető különbséget jelent a nép összegyűjtésének a módja. Az ószövetség népéhez nem csak olyanok tartoztak, akik Ábrahám *hitét* követték, hanem olyanok is, akik *testi származás* alapján automatikusan megkapták a szövetség jelét (1Móz 17,10-13). Az újszövetség idején ez gyökeresen megváltozott, és most már csak azok tartoznak Isten szövetségi népéhez, akik Ábrahám *hitét* követik, és szívükben körül vannak metélve (Róm 9,6-8; Gal 3,29; 6,15-16).

3.2.1.2. A keresztsék és a körülmetélés közötti párhuzam nem olyan közvetlen, mint ahogy a csecsemőkeresztsék hívei állítják. Az egyetlen íge, mely erre utal, a Kol 2,11-12. Ez viszont nem a körülmetéléssel, hanem a szív körülmetélésével („nem kézzel végzett körülmetéléssel, hanem a Krisztus szerinti körülmetéléssel, a bűn testének levetése által”) kapcsolja össze a keresztséget. Azokat kell megkeresztkelni, akik hisznek („vele együtt fel is támadtatok az Isten erejébe vetett hit által”) és átérték a „nem test szerinti” körülmetélést a szívükben.

3.2.1.3. Az ígértet valóban szól a hívők gyermekeinek (ApCsel 2,39), de rajtuk kívül mindazoknak is, „akik távol vannak”, a feltétel pedig az ő esetükben is ugyanaz, mint szüleik esetében: a hit. A feltétel beteljesedése azoknak szól, „akiket csak elhív magának az Úr, a mi Istenünk”.

3.2.2. A másik fő érv a csecsemőkeresztsék híveinek azokra az esetekre vonatkozik, amikor egész családok megkeresztkeléséről olvasunk (ApCsel 16,15; 16,33; 1Kor 1,16). Ha egész családok megkeresztkeltek, akkor ebbe nyilvánvalóan bele kell érteni a csecsemőket is, tehát vannak példák csecsemők megkeresztkelésére is.

3.2.2.1. Első válaszuk erre az évrre az, hogy az ígehelyek sehol nem mondják ki, hogy a családokban voltak csecsemők, tehát legjobb esetben is egy feltételezésről van szó, melyet semmilyen nyílt utalás nem támaszt alá máshol (mindenütt hívők megkeresztkeléséről olvasunk). Önmagában tehát nem bizonyítható ezek az ígék semmit.

3.2.2.2. A filippi börtönőr esetében (ApCsel 16,32-34) egyértelmű utalások vannak arra, hogy nem csak ő, de egész házanépe hitt Krisztusban. Pál és Szilász „hirdették az Isten ígértét neki és mindazoknak, akik a házában voltak”. A házanépéhez tartozók tehát elég idősek voltak már ahhoz, hogy hallgassák és felfogják az ígehírdetést. A börtönőr pedig „örvendezett, hogy egész háza népével együtt hisz az Istenben”.

3.2.2.3. Sztefanász házanépéről nem csak azt tudjuk, hogy megkeresztkeltek (1Kor 1,16), de azt is, hogy mindnyájan megtértek, és Krisztus szolgálatára szánták magukat (1Kor 16,15).

3.2.2.3. Lídia házanépe az egyetlen eset, ahol nem olvasunk egyértelműen arról, hogy egész házanépe hitt volna, de a fenti esetek alapján ez valószínűsíthető. Egész családok megtérése nem volt ritka dolog (vö. Jn 4,53; ApCsel 18,8).

3.3. HÁNY ÉVES KORTÓL LEHET VALAKIT MEGKERESZTELNI?

3.3.1. Az Újszövetség nem rendelkezik arról, hogy mikor éri el egy ember azt a kort, amikor meg lehet kereszteni. Az általános válasz erre a kérdésre az, hogy akkor lehet megkeresztelni egy embert, ha képes egyértelmű jelét adni annak, hogy hisz Jézus Krisztusban, és tudatos és hihető hitvallást tud tenni Krisztus mellett.

3.3.2. Hogy ez a kor mikor érkezik el, az gyermekenként változó lehet. A hívő szülők felelőssége, hogy figyeljék gyermekeik lelki életét, és megvizsgálják, hogy tapasztalják-e náluk az új élet jeleit. Szükséges, hogy a gyermekeknek alapvető ismeretük legyen arról, hogy mit jelent az evangélium, és értsék a Krisztusban való hit és bűnbánat jelentését. A gyülekezet vezetői a végső felelősség annak eldöntésében, hogy alkalmas-e az illető a keresztségre vagy sem.

* * *

A keresztség Isten ajándéka a számunkra, mellyel külsőleg is elpecsétel bennünket magának. Éppen ezért szeretnénk ezt az ajándékot becsülni és Isten útmutatásainak megfelelően gyakorolni. Reményünk szerint tapasztalni fogjuk az evangélium terjedését, hitetlen emberek és saját gyermekeink megtérését, és így gyakran fogunk szembesülni azzal, hogy milyen értékes dolog a keresztség gyülekezetünk életében.